

سیمای قلب سلیم
پیر قمر آن کریم

نگارش:

علی کریم پور قراملکی

سید شہرام صدرالادبانی

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرنام	:	کریم پور قزاملکی، علی، ۱۳۳۷
عنوان و نام پدیدآور	:	سیمای قلب منیم در قرآن کریم / علی کریم پور قزاملکی، سید شهرام صدرالادین.
مشخصات نشر	:	ان: انتشارات اوپام، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	:	۳۷۸ ص. ۲۱×۲۸/۱۶، ب.س.م.
شابک	:	978-600-641-157-2
وضعیت فهرست نویسی	:	کتابخانه صورت زیر نویس.
پارادانت	:	قلب - چیه های قرآن
موضوع	:	Heart - Quranic teaching
ضمایم افزوده	:	صدرالادین.
رده بندی کنگره	:	BP۸۰۶
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۸۶۶۶۷
اطلاعات رگورده کتابشناسی	:	فیبا

تاریخ درخواست : ۱۳۸۶/۴/۳۰
تاریخ پاسخگویی :
کد پیگیری : 9863839

سازمان شاه و کتابخانه‌های
جمهوری اسلامی ایران

www.ketab.ir

- سرشناسه : کریم‌پور قرامانگی، علی، ۱۳۳۷-
عنوان و نام پدیدآور : سیمای قلب سلیم در قرآن کریم / علی کریم‌پور قرامانگی،
مردشهرام صدرالادبائی.
ان: انتشارات ادبانه، ۱۴۰۲.
م: ۲۹۸۵/۱۷۶/۳-۴.
978-600-646-57-2
شابک :
وضعیت فهرست نویسی :
یادداشت :
موضوع :
قلب - بیماری‌ها
Heart - Curric teaching
صدرالادبائی، مردشهرام
BP۹۰۴
۲۹۸/۱۵۹
۹۸۶۴۴۹۷
فیبا
شماره افزوده :
رده بندی کنگره :
رده بندی دیویی :
شماره کتابشناسی ملی :
اطلاعات رکورد کتابشناسی :
تاریخ درخواست : ۱۴۰۲/۰۹/۲۰
تاریخ پاسخگویی :
9863839 : کد پیگیری

انشارات ادب

قم/خ آیت ا... مرعشی نجفی/ پاساژ قدس/ طبقه بالا

پلاک ۱۸۸/ نشر ادباء/ صدرا لادبانی

odaba_publication1388@yahoo.com

تلفن: ۳۷۷۴۴۶۸۴ - ۳۷۷۴۲۰۲۹ فاکس: ۳۷۷۴۰۴۸۰

سیمای قلب سلیم در قرآن کریم

ناشر: ادباء

مؤلف: علی کریم پور قراملکی

سید شهرام صدرا لادبانی

نیت چاپ: اول

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

سال چاپ: ۱۴۰۳ هـ ش

چاپ: اول

صحافی: سید

لیتوگرافی: اهل بیت

قطع و تعداد صفحات: رقعی ۲۶۱ صفحه

شابک: ۹۶۴-۵۷-۲-۶۴۶۴-۶۰۰

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است

این کتاب با تأیید حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران به چاپ رسیده است

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
فصل اول: مفاهیم و کلیات.....	۱۵
۱،۱ مقدمه.....	۱۷
۱،۲ مفهوم حساسی.....	۱۷
۱،۲،۱ قلب و لغت اصطلاح.....	۱۷
۱،۲،۲ قلب سلیم.....	۲۱
۱،۳ ارتباط قلب با اعمال.....	۲۶
۱،۴ اهمیت قلب سلیم در حیات.....	۲۸
۱،۴،۱ آیات ۸۸ و ۸۹ سوره شعرا و سوره صفات.....	۳۰
۱،۴،۲ آیه ۶۰ و ۶۱ سوره مومن.....	۳۰
۱،۴،۳ آیه ۴۶ سوره حج.....	۳۲
۱،۴،۴ آیه ۲۲۵ سوره بقره.....	۳۳
فصل دوم: تحول پذیری قلب و بی ثباتی آن.....	۳۵
۲،۱ مقدمه.....	۳۷
۲،۲ بیان اجمالی از معنای کلی حدیث پیامبر (ص).....	۴۰
۲،۳ ادله قرآنی بر عمومیت گستره قدرت الهی حتی بر قلب انسان.....	۴۳
۲،۳،۱ وابستگی موجودات به خداوند متعال.....	۴۳
۲،۳،۲ وابستگی قلب در افعال و صفات خود به خداوند.....	۴۶

۴۹	۲,۴	تزلزل پذیری قلب در تصمیمات خود
۵۰	۲,۵	عروض شک بر قلب
۵۲	۲,۶	عروض سوء ظن در قلب
۵۴	۲,۷	مصادیق تغییر پذیری قلب در قرآن
۵۴	۲,۷,۱	تغییرات مثبت قلب در قرآن
۵۷	۲,۷,۲	تغییرات منفی قلب در قرآن
۶۳	۲,۸	دله قرآنی بر استعاره ای بودن واژه «اصبع»

فصل سوم: هانی سلامتی قلب ۶۷

۶۹	۳,۱	مقدمه
۶۹	۳,۲	خلقت ترکیب انسان
۷۲	۳,۳	پیوند قلب با خدا
۷۴	۳,۴	معاد باوری
۷۸	۳,۵	کمال خواهی
۸۱	۳,۶	مهرورزی
۸۲	۳,۷	انسان دوستی
۸۴	۳,۸	زیبایی
۸۶	۳,۹	خودسازی

فصل چهارم: روش های سالم سازی قلب ۸۹

۹۱	۴,۱	مقدمه
۹۱	۴,۲	عبادت و راز نیاز با خداوند

۴,۳	تحصیل باور.....	۹۵
۴,۴	ستم گریزی.....	۹۸
۴,۵	دانش افزائی.....	۱۰۲
۴,۶	مثبت اندیشی و حق طلبی.....	۱۰۵
۴,۷	ایستادگی در برابر سختی ها.....	۱۰۷
۴,۸	بازگشت از خطاها.....	۱۱۰
۴,۹	عدالت خدای.....	۱۱۲
۴,۱۰	هم نشینی با نیکوکاران.....	۱۱۴
۴,۱۱	فاصله گیر از کاران.....	۱۱۷
۴,۱۲	تکلیف گرایی.....	۱۲۱

فصل پنجم: اهداف قلب سلیم ۱۲۷

۵,۱	مقدمه.....	۱۲۹
۵,۲	تجلی اوصاف الهی.....	۱۲۹
۵,۳	نمایش انسانیت انسان.....	۱۳۳
۵,۴	تبلور جاودانگی انسان.....	۱۳۵
۵,۵	معنا بخشی به حیات ایده آل.....	۱۳۷

فصل ششم: مؤلفه های قرآنی قلب سلیم ۱۳۹

۶,۱	مقدمه.....	۱۴۱
۶,۲	سلامتی روح.....	۱۴۱

۱۴۴.....	۶,۳ دوری از گناه.....
۱۴۶.....	۶,۴ رعایت حقوق.....
۱۴۹.....	۶,۵ خودشناسی.....

فصل هفتم: شاخص‌های قلب سلیم ۱۵۳

۱۵۵.....	۷,۱ مقدمه.....
۱۵۵.....	۷,۲ رامش و شادمانی واقعی.....
۱۵۷.....	۷,۳ خادم خلق، الله.....
۱۵۹.....	۷,۴ حامی عدالت و اجرای آن.....
۱۶۰.....	۷,۵ صابر در تحمل مشکلات.....
۱۶۲.....	۷,۶ حامی مظلومان و ستم‌ظالمان.....
۱۶۵.....	۷,۷ خاشع و مطیع فرمان‌الله.....

فصل هشتم: شاخصه‌های قلب سلیم ۱۶۹

۱۷۱.....	۸,۱ مقدمه.....
۱۷۲.....	۸,۲ لطافت و انعطاف‌پذیری.....
۱۷۵.....	۸,۳ فهم و درک‌کننده.....
۱۷۷.....	۸,۴ بسط و شرح‌صدر.....
۱۷۹.....	۸,۵ توکی و تبری.....
۱۸۰.....	۸,۶ خوف و رجاء.....
۱۸۲.....	۸,۷ تقواورزی.....

۱۸۴	 وفاداری و نیک خواهی
۱۸۶	 انابه و ناله
۱۸۷	 مهربانی و قاطعیت
۱۹۰	 انواع غلظت در قرآن
۱۹۰	 ۸,۱۱,۱ غلظت مثبت و موارد آن
۲۱۱	 ۸,۱۱,۲ غلظت غیر قابل قبول

فصل نهم: اثار و برکات قلب سلیم ۲۱۷

۲۱۹	 ۹,۱ مقدمه
۲۱۹	 ۹,۲ انتخاب سرنوشت پسندیده
۲۲۱	 ۹,۳ به بار نشستن انسانیت انسان
۲۲۲	 ۹,۴ احساس حضور خداوند در زندگی
۲۲۵	 ۹,۵ معنادار گشتن حیات
۲۲۷	 ۹,۶ پیشرفت مادی و معنوی حیات
۲۳۱	 ۹,۷ افزایش شادی و آرامش روانی
۲۳۴	 ۹,۸ ارتقاء تحمل پذیری
۲۳۶	 ۹,۹ تعمیق لذت خواهی انسان

فصل دهم: آفت‌ها و آسیب‌های قلب سلیم ۲۴۱

۲۴۳	 ۱۰,۱ مقدمه
۲۴۳	 ۱۰,۲ تکبر و خودپسندی
۲۴۶	 ۱۰,۳ قساوت و سنگ دلی

۲۵۰ ۱۰,۴ جهالت و غفلت

۲۵۲ ۱۰,۵ گناه و زنگار آن

www.ketab.ir

پیشگفتار

انسان‌ها، همواره در عرصه‌های مختلف زندگی خود، نقش و جایگاه قلب را متوجه بوده و هستند. تعبیری، مثل: شما، در قلبم جای دارید؛ قلبم شکست؛ از این حادثه و خبر، قلبم آتش گرفت؛ قلبت، چقدر نازک هست؛ انسان، نباید قیوت قلب داشته باشد؛ انسان، باید لطافت قلب داشته باشد و امثال این نوع عبارات، در حیات فردی و اجتماعی انسان‌ها، به وفور قابل رویت است.

توجه ادیان و مکاتب آسمانی مسئله قلب نیز، در حوزه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ... قابل انکار نیست. نمونه عینی و تاریخی موجود در حیات انبیاء و ائمه معصومین و اولیای الهی، شاهد این مدعاست؛ چرا که از آن حضرات، سخنان بسیاری در باره قلب و مباحث مرتبط به آن نقل شده است. افزون بر اینکه، توجه آنان به نقش قلب در زندگی فردی و اجتماعی به وضوح قابل مشاهده است.

متأسفانه، در سالیان اخیر به دلیل زندگی ماشینی و جذابیت آن برای انسان، توجه به قلب و امور مربوط بدان کم رنگ گردیده است. این در حالی است که انسان، در سایه احاطه زندگی ماشینی بر حیات انسانی و مشغول نمودن انسان‌ها از همان زمان کودکی با انواع بازی‌های رایانه‌ای و عادت دادن به اخبار زرد و سوخته در فضای مجازی، با مشکلات عدیده‌ای همراه

شده است به طوری که افسردگی، بی حوصلگی، طلاق، خودکشی، اعتیاد و امثال آنها، حیات بشر را در خود غرق نموده است.

بدون شک، دلیل اصلی پدید آمدن این همه سختی‌ها برای حیات انسانی و کم رنگ شدن صفا و صمیمیت در زندگی فردی و جمعی انسان، در بی توجهی آنان به قلب و غوطه‌ور شدن در لذایذ مادی و غفلت از لذایذ معنوی و باطنی است.

حس آنکه، آموزه‌های قرآن کریم و تعالیم به دست آمده از احادیث منقول از انبیاء عصام و صومین (ع)، بیانگر این نکته دقیق است که خوشبختی و سعادت انسان، در این است که در کنار توجه به امکانات و آسایش در زندگی، دقت در پدیده‌ای به نام «قلب و امور قلبی» در حیات بشریت، بسیار حائز اهمیت است؛ چرا که نمک زندگی، در بذل توجه به امور قلبی است. همانطور که غذا، بدون نمک با مزه نمی‌شود حیات نیز، بدون بهره‌گیری از قلب و امور قلبی، خوشمن نخواهد بود.

امروزه، منشاء همه بدبختی‌ها و مشکلات پدید آمده بر حیات انسانی، غفلت از قلب انسانی است. قلبی که نقطه مشترک بین همه انسان‌هاست. اگر بشریت از این حلقه اتصالی غفلت نماید یا آن را به فراموشی بسپارد به مصیبت‌های ناگواری گرفتار خواهد آمد. همانگونه که در سالیان اخیر، بدان دچار گردیده و روز به روز افزون‌تر هم خواهد گردید.

بنابراین، راه درمان و علاج همه بدبختی‌های انسان و رفع مصائب وارد آمده بر حیات انسانی، همانند فاصله طبقاتی، بی‌عدالتی، بمباران بی‌مهابای

مظلومان عالم همچون مردم فلسطین و بی حرمتی به اماکن مقدس در اقصی نقاط عالم، رو آوردن به احیای قلب و امور قلبی در حیات انسانی است. تا زمانی که توجه بشر، به قلب مشترک در بین همه انسان‌ها وجود نداشته باشد چالش‌های بی شماری، حیات او را به مخاطره خواهد انداخت.

در نوشته کنونی، سعی شده است پدیده قلب و امور مرتبط به آن، از ابعاد مختلفی مورد بررسی و مطالعه قرار بگیرد. به همین سبب، کتاب کنونی در ده فصل مختلف با عناوین ذیل، به رشته تحریر درآمده است:

فصل نخست، در باره ماهیم و کلیات مرتبط به قلب است. فصل دوم، در ارتباط با تحول پذیرش ربی ثباتی بودن قلب در حیات انسانی است. فصل سوم، مبانی و پایه‌های بنیادین وجود قلب در انسان پرداخته شده است. فصل چهارم، روش‌های سالم سازی انسان برای نیل به سلامتی قلب مورد توجه قرار گرفته است. فصل پنجم، اهداف و پیرامونی رسیدن به قلب سالم تبیین شده است. فصل ششم، عناصر و مولفه‌های سلامتی قلب مورد توجه قرار دادیم. فصل هفتم، معیارها و شاخص‌های سلامتی قلب بازبینی شده است. فصل هشتم، اوصاف و شاخصه‌های سلامتی انسان را دربرگرفته است. بررسی قرار گرفته است. فصل نهم، آثار و برکات دلیزیر قلب سالم در حیات فردی و جمعی بشر در بردارد. فصل دهم، آفت‌ها و عوامل از کار افتادگی کارائی قلب مطرح شده است.

در این نوشتار، سعی بر این است که مباحث هر فصل، با توجه بر آنچه که از آیات و مفاد آنها قابل استفاده است، مطرح و تبیین شوند. امید است،

خوانندگان ارجمند با مطالعه کتاب، از طریق آشنائی با برخی از مباحث مربوط به قلب، به مسئله مهم قلب و سالم سازی آن، توجه اساسی نشان بدهند تا از ثمرات شیرین آن، حیات خود و حیات دیگران را از تلخی‌های دامنگیر دور نموده و سعادت و آرامش را به ارمغان بیاورند.

خداوندا! روزی که انسان، تنها خودش با عملش حضور پیدا می‌کند اثر حاضر را، ذخیره نجاتبخش برای پدیدآورنده آن قرار بده و او را، از گرفتاری به آتش، بهنم رها بفرما. از مخاطبان عزیز، انتظار می‌رود نویسنده را، با ارسال پیشنهادها و تصاویر، خود یاری رسانند که رشد و ترقی انسان، در گوش سپاری به نصایح الهی، معرفت است. آخر دعوانا، ان الحمد لله رب العالمین

هیات علمی جامعة المنطفی العالمیه، گروه علوم قرآن

شهریور ماه ۱۴۰۳ هجری شمسی مصادف با اولین روز ربیع الاول

۱۴۴۶ هجری قمری